

О. А. Стасевська, кандидат філософських наук, доцент

ЛЮДИНА В ПОШУКАХ ЦІННІСНИХ СМИСЛІВ У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРИ ПОСТСУЧАСНОСТІ

Стаття присвячена дослідженню базової характеристики людини постсучасного культурного простору, аналізу її як суб'єкта творення та оновлення духовних цінностей. У статті розглядаються сучасні інтерпретації осмислення людського існування з точки зору пошуку ціннісних смислів у контексті культури XXI ст.

Ключові слова: людина, постсучасність, цінності, інформаційне суспільство, смисли життя, глобалізація.

Актуальність дослідження. Одна із найпоширеніших тем філософського аналізу проблем культури — осмислення специфіки сучасної соціокультурної ситуації в різних її ракурсах, в межах якого є абсолютно тривіальною констатація кризи сучасного духовного життя як людства в цілому, так і окремих спільнот, що не зменшує значущості питання. Аналіз останніх досліджень і публікацій вказує на те, що на сучасному етапі вчені визначають новий виток духовної кризи суспільства, ознакою якої є те, що увага людини спрямована не на усвідомлення ціннісних смислів свого буття, а на матеріальний добробут, соціальний статус, особистісні досягнення та їх практичний результат. Однак людина, яка не прагне досягнути сенс буття, визначити вищі цілі свого життя, з'ясувати своє місце у світі та міжособистісних стосунках, легко перетворюється на засіб маніпуляції іншими людьми. Отже, сьогодні є найважливішим питання осмислення самої людини як носія і творця ціннісних смислів у контексті культури постсучасності. Цінності надають сенсу не тільки реальній дійсності, а й постають як основа людського буття у світі. Актуальність цієї роботи зумовлена завданням сучасної філософії осмислити якісні модифікації людини постсучасності, виявити її базові характеристики, а також її ставлення до ціннісних основ життя в умовах розвитку інформаційного суспільства, яке трансформує особистісні та соціальні орієнтири людини.

Аналіз досліджень і публікацій. Осмислення проблеми цінностей міститься у працях відомих філософів ХХ ст.: західноєвропейських — засновника аксіологічного напрямку філософії Г. Лотце, представників неокантіанства Г. Ріккєрта та В. Віндельбанда, М. Шеллера, Г. Мюстенберга, М. Вебера; російських — Л. Столовича, М. Кагана, В. Ільїна та ін.; українських — С. Кримського, М. Поповича, В. Табачковського, Ф. Лазарева тощо.

Проблема сутнісних змін людської особистості в існуючій соціокультурній ситуації, визначення людини постсучасності розроблялась у працях Ф. Фукуяма, Ж. Бодрійяра, К. Хейлза, Дж. Хакслі, Н. Бострома, Е. Тоффлера, Й. Масуди та ін. До неї активно зверталися представники вітчизняної наукової думки В. Петрушенко, В. Петрушова, С. Куцепал, В. Лук'янець, Н. Лубенець, Н. Хамітова, В. Табачковський та ін. Проблема людини постсучасності є предметом досліджень таких представників трансгуманізму (сучасної філософської концепції, що вивчає наслідки використання людством досягнень науки і технології та їх впливи на розумові та фізичні можливості людини), як Д. Хакслі, Н. Востром, Р. Еттінгер, Ф. Фукуяма та ін.

Метою дослідження є виявлення та окреслення основних характеристик сучасного тлумачення людини в наявній соціокультурній ситуації та її перспектив щодо пошуку нових ціннісних смислів.

Виклад основного матеріалу. Протягом декількох століть людина вбачала головною метою своєї діяльності підкорення природи та перетворення світу. Нічим не обмежений оптимізм таких поривань призвів у ХХ ст. до ситуації, коли виробничі технології перевищили можливості культурних регуляторів, а людство перетворилося в силу, спроможну знищити себе та свою людяність. Зміна ціннісної парадигми детермінується такими чинниками, як інтеграція, технократизація, глобалізація, індивідуалізація сучасного світу. Означені фактори, у свою чергу, обумовлюють становлення нової соціокультурної ситуації, важливими рисами якої є переоцінка цінностей і поява нової ціннісної ієрархії.

Визначальною ознакою розвитку людства ХХІ ст. є об'єктивний процес наростаючої культурної глобалізації, який постає як принципово нове явище людської історії, а не продовження попередніх інтеграційних світових тенденцій. Культура сьогодні осмислюється як визначальний чинник глобалізації, а не як наслідок економічної інтеграції. Водночас неправильно сприймати культурну глобалізацію як встановлення культурної однорідності у світовому масштабі: культурні зіткнення і конфлікти — ознаки сучасного поліполярного світу. У загальному вигляді глобалізація не корисна, але й не шкідлива культурі, оскільки по суті є результатом компромісу культур.

Процес культурної глобалізації в постсучасних суспільствах призводить до того, що багато регіонів, що зазвичай характеризувалися культурною та етнічною гомогенністю, стають космополітичними, включають у свою структуру цілі райони, населені мігрантами з інших культур і етносів.

Окрім цього, межа ХХ–ХХІ ст. постає як час переосмислення сутності самої людини, її ціннісних орієнтирів, ціннісних смислів культури. Таке завдання потребує відповіді на питання, якими є характеристики людини постсучасності.

Умови індустріального суспільства ХХ ст. спричинили домінування соціальних інститутів над людиною. Техніка перетворилася не лише на чинник соціального поступу, а й у форму організації людського життя. Стандартизація життя і мислення набули невідомого для попередніх епох поширення. Індустріальне суспільство сформувало такі світоглядні настанови, в рамках яких природа і суспільство підлягають раціонально-утилітарному переупорядкуванню з метою удосконалення відповідно до цілей, які визначає людина, її розум. Переконана в абсолютній раціональності світу, людина почала вважати, що немає нічого такого, чим не можна було б оволодіти за допомогою «розрахунку». Якщо природа перетворювалась за допомогою техніки, то суспільство — за допомогою тотальної інституалізації, втіленням якої є бюрократія. Як наслідок, людина опинилася у залежності від техніки та бюрократичних установ.

Розвиток індустріального суспільства як процес повільно зростаючого розриву між людиною, суспільством і природою в останній третині ХХ ст. завершився зародженням нового явища, яке отримало назву постіндустріального або інформаційного суспільства, що спричинило загрозу перетворення людини у засіб інформаційних технологій.

Сьогодні інформація стала найважливішим засобом управління духовним життям людини, універсальним засобом впливу на її поведінку. Ставлення до інформації стало мірою особистісної культури людини, вираженням її життєвої позиції і критерієм моральності. Інформатизація життя значно ускладнила світ: людина стала абсолютно відкритою для інформації про події у світі, країні, в природі і космосі, родині та трудовому колективі. Все це проходить крізь призму власного «Я», викликає розмаїття думок та напруження емоційного життя.

Інтенсифікація інтелектуального розвитку — ще одна важлива риса сучасної людини. Інформація раніше служила орієнтації людини у світі, нині вона як самостійна система має власні тенденції розвитку. Уміння спілкуватися з інформаційним простором постає як умова ефективного самопізнання і самоствердження людини. Інформація трансформувалася на універсальний засіб впливу на світ, а своєрідний інформаційний вибух обумовив темпи змін самої людини.

Гіпертрофія споживання кардинально повернула і ставлення до самої людини, у ній тепер цінуються перш за все не людяність, а функціональність. Мислителі ХХ ст. неодноразово наголошували на тому, що відбувається процес становлення нової людини:

– Х. Ортега-і-Гассет говорив про панування в суспільстві «масової людини»;

- Р. Гвардіні наголошував на незбігу цілей та результатів людської діяльності, визначав «некультурну культуру»;
- М. Бердяєв відзначав трагічну особливість сучасності у перевазі цивілізації над культурою і в утраті сенсу людського існування;
- Е. Фромм звертав увагу на втрату людиною свободи і перетворення її на гвинтик колосальної організаційної машини.

Отже, постсучасність породила безсилу та самотню людину, що постає як елемент складної системи зі стереотипізованими свідомістю, поведінкою, потребами тощо. Надмірна спеціалізація життя обмежує духовний і інтелектуальний рівень людини, чим пояснюється тяжіння до емпіричного, принципово атеоретичного знання.

Людина в контексті культури постсучасності отримала потужні науково-технічні можливості та водночас перетворилася в незрілу істоту в моральному сенсі. Ігнорування моральних норм і принципів виливається у дегуманізацію соціуму, наслідком чого є формування агресивно-споживацької особистості. Сьогодні реально постала загроза перетворення людини на егоїстичну, індіферентну, знеохочену, нечутливу до проблем інших істоту, яка не готова жити моральними зусиллями, а іноді не усвідомлює необхідності морального вдосконалення. Як наслідок «людина-маса» стає інертною в діях і думках, живе ілюзією вибору, не визнає ніяких авторитетів, зокрема авторитету моралі. Сутнісними її характеристиками є орієнтація на споживання, стандартизованість, егоїстичність, посередність, агресивність, примітивність мислення, інтелектуальне зубожіння. Усе це разом робить її керованою, перетворює в об'єкт маніпулювання. «Людина-маса» творить навколо себе масову культуру: стандартизовану, спрямовану на формування «усередненої» людини із домінуванням споживацьких настроїв, орієнтовану на міфологізацію життя та на розважальність. Мислителі ХХ ст. по-різному оцінювали це явище: одні вважали масову культуру засобом поширення здобутків світової культури і спілкування людей (Т. Парсонс, Л. Уайт), інші — соціальним злом, що призводить до відчуження від культурних цінностей (О. Шпенглер, М. Бердяєв, Е. Фромм).

Формально масова культура безмежна, пронизує весь культурний простір і буквально керує людиною, позбавляючи її можливості вибору та нав'язуючи стандартні зразки та потребу їх використання. Основна функція масової культури полягає в тому, щоб регулювати поведінку людей, уніфікувати їх духовне життя, інтелектуальний та емоційний світ. Масова культура пов'язана з комерцією та бізнесом, що віддзеркалюється у поняттях «комерційна культура», «індустрія розваг». Оскільки її завданням переважно стає релаксація і розвага, то головними ознаками є простота, яка межує з примітивністю, і націленість на формування «щасливої свідомості». Часто

твори масової культури апелюють до людських інстинктів. Вони створюються не одним автором, а колективом, їх мета — задоволення потреб споживача. Масова культура, виправдовуючи порівняння з виробничим процесом, принципово вдається до тиражування всіма засобами масової інформації і комунікації, тому масовою культурою можуть стати твори «високої культури». В умовах втрати власного «Я» виникає потреба в культурно-поведінкових стереотипах, які поширюються через засоби масової комунікації. Стереотипний характер зразків масової культури, експлуатація тематики, зрозумілої й актуальної для більшості людей, її гнучкість та всепроникність зробили масову культуру доступною всьому населенню глобалізуючого світу. Прагнення максимально швидко реагувати на культурні зміни, на швидкоплинні потреби й запити перетворило масову культуру у «поводаря» сучасної людини в мінливому світі. Використання новітніх наукових технологій забезпечило домінування масової культури. Комп'ютери, домашні кінотеатри та інше поступово стають повноцінними складовими життя сучасної людини, часто замінюють їй більшість сфер життєдіяльності, дозволяють «не виходячи з дому» задовольняти практично всі свої потреби і реалізовувати комунікативні наміри. Таке напіввіртуальне існування перетворюється на норму життя.

Людина в культурі постсучасності не зберігає свою індивідуальність, не відчуває потреби духовного самовираження, вона вимушена бути як всі. Колектив набуває безумовної значущості: колективні ідеї та настанови сприймаються окремою людиною як свої; людина перестала мислити і діяти самостійно, легко сприймаючи ті форми і способи існування, які нав'язуються їй ззовні. Високий рівень матеріального виробництва, легка співпраця в колективі спонукають до конформізму.

Саме надмірність конформізму обумовлює формування нездатності або небажання особи виробляти індивідуальну життєву позицію, власні погляди, оцінки, ціннісні орієнтири. Така людина вже не здатна до самостійності в діях, вона з готовністю наслідує поширені у суспільстві цінності, потреби, смаки, тобто майже розчиняється у соціумі. Визначальним чинником дій для неї стають не вищі цінності, а прагматичний інтерес, розрахунок, користь. У таких умовах людина постає не як активний і самостійний творець культури, а як споживач її готових зразків.

Водночас індивід не втрачає прагнення будь-яким способом підкреслити власну унікальність, неповторність. Відсутність високого рівня особистісної форми культури сьогодні призводить до того, що свою неповторність людина стверджує виключно через зовнішні прояви (зовнішність, одяг, манери поведінки тощо), що є приховуванням бідності внутрішнього світу, а головне, позбавляє індивіда можливості не тільки творити нові духовні цінності,

а й розпредмечувати багатства культури, які накопичені людством. Це призвело до втрати людиною своєї самостійності та перетворення її на складову соціального механізму.

Теоретики «масового суспільства» стверджують, що воно сприяє уніфікації та знеособленню людських потреб. Масове виробництво та масове споживання призвело не тільки до уніфікованих споживацьких стандартів, а й до змагання у сфері споживання, що стало ще однією знаковою тенденцією постсучасності. Більш глибокий аналіз такої уніфікації і стандартизації потреб демонструє наочний процес розмивання групових стандартів споживання й мотивацій, які в минулому символізували і закріплювали соціальну ідентичність особистості.

У той же час необхідно відмітити паралельну тенденцію XXI ст. — суттєві зміни соціальних зв'язків та соціальної структури суспільства: класи, страти, прошарки, професійні групи та ін. переформатовують свій внутрішній склад та «кордони», а також відбувається перегляд їх групових інтересів у зв'язку із динамізмом сучасного життя. Сама особистість втрачає тісний зв'язок із якоюсь конкретною соціальною групою. Можна відмітити наявність нового етапу індивідуалізації суспільного життя. Це зумовлено різними причинами: по-перше, різке зростання темпів соціальних змін (для сучасної людини є нормою швидкий перехід із однієї соціальної групи до іншої), що ускладнює процес ідентифікації людини з конкретною групою; по-друге, інтернаціоналізація, стандартизація, масовізація, спрощеність життя ускладнюють процес оформлення субкультур, їх чітке окреслення та наповнюваність.

Проблеми індивідуалізації, соціальної ідентифікації переносяться на буття етнічних груп, тобто можна сказати, що ознакою часу є також проблема національно-етнічної ідентичності. Безумовно, національно-етнічне значно міцніше укорінюється у свідомості, ніж соціальне, оскільки спирається на такі базові елементи, як спільна мова, історична пам'ять, міфи, символи, традиції, які закарбовані на підсвідомому рівні, отже, є більш незалежними від актуального досвіду. Проте питання інтернаціоналізації та індивідуалізації стосуються й національно-етнічних груп, хоча вони значно ефективніше протистоять «розмиванню», ніж соціальні групи. Посилення національних рухів, активізація фундаменталістських течій та подібних явищ є відбиттям ускладнення проблеми національної ідентичності в сучасному світі. Можна припустити, що злет національних почуттів, посилення етнічного «я» є спробою компенсувати втрату соціальної ідентичності, що створюється через дестабілізацію соціального середовища.

У межах традиційної культури існував визначений набір цінностей та потреб, які давали відповідь людині на ключове питання «хто я є?». У су-

часному мінливому та динамічному світі така визначеність відсутня, минулий досвід не дає чітких орієнтирів, і людина вимушена сама шукати відповіді. Окремі індивіди (як і групи) не завжди здатні адекватно реагувати на зміни, знаходити відповіді на нагальні питання щодо цінностей життя. Таким чином, за поверховою стандартизацією і масовізацією приховується значно розширене поле вільного самовизначення людини. Вибір цінностей і потреб є вкрай складним, що посилюється негативними ознаками сучасного життя: безробіттям, наркоманією, невмотивованою злочинністю, вседозволеністю, агресивністю, байдужістю тощо. За таких обставин розгублена людина ще більше намагається самовизначитись та реалізувати власне неповторне «я». Так постає питання пошуку ціннісних смислів: людина визначає, з'ясовує цінності й цілі, види діяльності, які наповнюють або визначають сенс життя. Відсутність чітко визначеної системи цінностей вимагає від людини самостійного пошуку смислів життя, але цей шлях досить хитливий, втім, він дає (завдяки сумнівам і помилкам) безцінний досвід, оскільки самостійно здобуте знання є більш тривким, ніж те, що отримується у вигляді готових аксіом. Наслідком цього є поява нової самостійності людського мислення, яка формується на основі критичного ставлення до дійсності. Як відповідь на стандартизацію з'являється певний критицизм суспільного мислення, що тепер (на відміну від попередніх часів) перестає бути привілеєм інтелектуальної еліти і стає рисою масової свідомості. Проте це не означає, що переважна більшість людей набувають таких рис — стають самостійно мислячими особистостями і здатні виробляти власний світогляд. Така інтелектуальна самостійність виявляється здебільшого у негативній формі: у недовірі до компетентності суспільних і політичних інститутів, до офіційно функціонуючої інформації.

Отже, ознакою сучасності постає перехід до якісно нового стану суспільства, яке характеризується поширенням і прискоренням глобальних процесів в усіх сферах людської діяльності, швидким зростанням ролі інформаційних процесів. Таке суспільство переживає девальвацію моральних цінностей, що загрожує шляхом до хаосу. Однак залишається сподіватися, що людина знайде в собі сили і здійснить оновлення системи цінностей суспільства, сформує нові позитивні тенденції морального життя глобального світу на основі переосмислення надбань минулого.

Найбільш значним, за своїми наслідками, є вплив глобалізації на систему духовно-моральних цінностей людини — цінностей, що пов'язані зі смыслом буття, розкривають його сенс, максимально повно відбивають особистісний вимір людини. Поширеною сьогодні є теза про протистояння двох систем цінностей — системи, що має витоки у традиційному суспільстві, і системи, що побудована навколо ліберальних та демократичних орієнтацій.

Проте означені системи є рівною мірою актуальними для сучасності, досвід якої переконливо демонструє органічне входження традиційних структур в оновлене сьогодення.

Висновки. Реальна ситуація становлення ціннісних смислів сучасного світу людини досить складна: формування прийнятної для всіх системи цінностей, що сприятиме духовному оновленню людини, триває. Ознакою часу є, швидше, ціннісна протрація, ціннісно-орієнтаційна розгубленість людини, що спричинює пасивність життєвої позиції, апатію і соціальну фрустрацію. На наш погляд, виходом із такої ситуації може бути утворення універсальної системи духовно-моральних, смисложиттєвих цінностей. Заперечення можливості та необхідності цього лунають як на теоретичному, так і на практичному рівні, відстоюючи плюралістичну позицію. Проте реальність переконливо демонструє, що плюралізм у ціннісних орієнтаціях перетворюється в ціннісну анархію. Як результат ми маємо відсутність моральних засад в усіх сферах людської діяльності, масове маніпулювання суспільною та особистісною свідомістю, духовно-моральну дезорієнтацію і навіть зубожіння особистості.

До характерних ознак системи цінностей культури постсучасності можна віднести такі:

– трансформація статусу традиційних цінностей: послаблюються колективістські начала; креативність підмінюється працелюбністю; космополітизм доповнюється місцевим патріотизмом; громадський патріотизм замінюється національним;

– змінюється змістовне наповнення цінностей: свобода як автономія особистості перетворюється у свободу вибору самої системи моральності; автономна особистість індивіда з усталеними моральними переконаннями замінюється індивідом із гнучкою ідентичністю; змінюються пріоритети в системі матеріальних та духовних цінностей;

– у контексті культури постсучасності провідне місце посідає толерантність як єднальний фактор моральності.

Фактом культурної глобалізації є безпрецедентний за глибиною і масштабом обмін локальними (національними) моральними цінностями, ідеалами, нормами, що по суті означає можливість створення універсальної моралі, універсальної системи моральних цінностей.

Загальна ціннісна орієнтація постсучасності іноді характеризується як постутилітаризм. Хоча традиційні норми і принципи продовжують своє функціонування в новому ціннісному контексті. Зокрема, колективізм і індивідуалізм: традиційний колективізм забезпечувався існуванням великих соціальних груп, приналежність до яких була органічною для індивіда. На сучасному етапі індивід не належить, а зараховує себе до безлічі локальних

спільнот, тобто ця причетність до них — індивідуально обрана. У свою чергу, принцип індивідуалізму, що базувався на автономії особистості, також зазнав змістовних змін. Новий виток індивідуалізму і самостійності призвів до самотності людини, яку вона намагається подолати через соціальну самовизначеність, співпричетність до якоїсь соціальної групи. Автономного індивіда замінив модульний індивід із мінливою ідентичністю: його індивідуалізм виражається не стільки в індивідуальній діяльності, скільки в індивідуальності споживання, а також в індивідуальності способу життя. Індивідуаліст-конформіст не протиставляє себе суспільству, а самовиражається всередині наявного соціального порядку і зацікавлений у його підтримці. Людина постсучасності заглиблена у свій внутрішній світ; вона живе сьогоднішнім і характеризується неперспективністю світобачення та світовідчуття.

Відповідним чином змінився сенс такої фундаментальної моральної цінності, як свобода. Свобода автономного індивіда попереднього періоду спиралася на його гарантовані економічні та політичні права. У сучасному світі ідеал свободи заснований на множинності, це свобода споживання нескінченного різноманіття культури.

Працьовитість і професіоналізм як людські чесноти рівною мірою піддаються трансформації в постіндустріальному суспільстві. Праця продовжує вважатися фундаментальним вираженням людської гідності. Втім праця, як і професійний працівник в умовах гнучкої зайнятості та мобільності робочої сили стають зайвими. Людина все більше перетворюється із професіонала на новатора, для якого головним є не творення продукту, а особистісна самореалізація. При цьому виникає чіткий розподіл між поняттями «творчість» і «креатив». У класичній культурі творчість мислилась як універсальна властивість та цінність людини. Креативність є породженням культури постсучасності і на відміну від творчості (що є творенням нової сутності) часто задовольняється виробництвом симулякрів, коли досить виявити чергову «відмінність», щоб стати автором якоїсь «новизни». Результатом креативу не обов'язково є самобутній твір, ним може бути копіяція, колаж тощо. Саме тому «креативник» у сучасному суспільстві протиставляє себе «професіоналу».

Ствердження можливості, прийнятності універсальних моральних цінностей виключає абсолютну уніфікацію людського буття. Визнання переваги загальнолюдських, універсальних духовно-моральних цінностей над локальними не заперечує ціннісної різноманітності. Універсалізація системи цінностей вимагає і зобов'язує поважати різноманітність конкретних проявів духовності, сприяти розвитку різних культур. Водночас критерієм

локально-спільнотних систем цінностей постає саме універсалізація, здатність окремої культури вбирати загальнолюдські духовні начала.

Людина в пошуках смислів життя в контексті культури постсучасності постає суперечливою, амбівалентною. Кардинальні трансформації в суспільстві, зрушення у стосунках «людина — соціум» призвели до переоцінки значимості більшості фундаментальних цінностей. Людина постсучасності втратила ціннісні критерії життя та діяльності, правильності чи неправильності особистісних цінностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бауман З. Индивидуализированное общество : пер. с англ. / З. Бауман. – М., 2002.
2. Бердяев Н. О назначении человека / Н. Бердяев. – М., 2006.
3. Гвардини Р. Конец Нового времени / Р. Гвардини // Вопр. философии. – 1990. – №4.
4. Бубер М. Проблема человека : пер с нем. / М. Бубер. – М., 1993.
5. Зыкова А. Б. Учение о человеке в философии Х. Ортега-и-Гассета / А. Б. Зыкова. – М., 1978.
6. Киселев Г. С. Человек, культура, цивилизация на пороге XXI века / Г. С. Киселев. – М., 1999.
7. Крымский С. Б. Ценностно-смысловой универсум как предметное поле философии / С. Б. Крымский // Філософ. думка. – 1996. – №3–4. – С. 102–116.
8. Ручка А. О. Цінності і смисли як компоненти соціокультурної реальності / А. О. Ручка // Смысловая морфология социуму / за ред. Н. Костенко. – К., 2012. – С. 91–123.
9. Тульчинский Г. Л. Новая антропология: личность в перспективе постчеловечности / Г. Л. Тульчинский // Вопр. философии. – 2009. – №4. – С. 41–56.
10. Салихов Г. Г. Человек, общество и проблемы глобализации / Г. Г. Салихов // Социально-гуманитарные знания. – 2008. – №9.
11. Фромм Э. Иметь или быть? / Э. Фромм. – М., 1990.

ЧЕЛОВЕК В ПОИСКАХ ЦЕННОСТНЫХ СМЫСЛОВ В КОНТЕКСТЕ КУЛЬТУРЫ ПОСТСОВРЕМЕННОСТИ

Стасевская О. А.

Статья посвящена исследованию базовых характеристик человека культурного пространства постсовременности, анализа его как субъекта создания и обновления духовных ценностей. В статье рассматриваются современные интерпретации осмысления человеческого существования с точки зрения поиска ценностных смыслов в контексте культуры XXI в.

Ключевые слова: человек, постсовременность, ценности, информационное общество, смысл жизни, глобализация.

MAN IN SEARCH OF MEANING VALUE IN THE CONTEXT OF THE CULTURE OF THE POSTMODERNITY

Stasevska O. A.

Analysis of recent publications indicates that at present scientists identify new round of spiritual crisis of society, a sign of which is that the person's attention is not aimed at the realization of value meanings of their existence, and the material well-being, social status, personal achievements and their practical results. So, today is the most important question of understanding the person as a carrier of meaning and value creator in the context of the culture of postmodernity. The urgency of this task is conditioned by modern philosophy to understand the qualitative modification human postmodernity, identify its basic characteristics and its relation to the value foundations of life in the development of the Information Society, which transforms social orientations person.

The real situation becoming valuable human meanings of the modern world is quite complicated: the formation of a system acceptable to all values that promote human spiritual renewal continues. Signs of the times are rather values prostration, value-orientation confusion of man that causes passivity life position, social apathy and frustration. The denial of this possibility and necessity heard both theoretical and practical level, defending pluralist position. However, reality clearly shows that pluralism of value orientations values converted into anarchy. As a result we have a lack of moral principles in all areas of human activity, mass manipulation of public consciousness and personal, moral impoverishment of disorientation and even personality.

The total value orientation postmodernity sometimes described as postutilitarianism. Although the traditional rules and principles will continue to function in the new context of values. At the present stage does not belong to the individual, and considers himself to many local communities, that this involvement with them – individually selected. Autonomous individual replaced with a flexible modular individual identity. His individualism is expressed not only in individual activities, but in individual consumption as well as to individual lifestyles. The individualist-conformist does not oppose themselves to the society within the existing social order and is interested in its support. Man postmodernity deepened in his inner world; she lives present and characterized absence of perspective outlook and attitude.

Man in search of meaning of life in the context of the culture of postmodernity appears contradictory, ambivalent. The dramatic transformation in society, changes in the relationship «man – society» led to a reassessment of the significance of most fundamental values. Man postmodernity lost value criteria of life and work, the correctness or incorrectness of personal values.

Key words: *man, postmodernity, values, information society, the meaning of life, globalization.*

